

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/678/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6711212633
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6711212633.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľky : C. A., rodená W., narodená XX.XX.XXXX, bytom XXX XX R., R. E. XX, zastúpená splnomocnenou advokátkou JUDr. Dášou Brázdilovou, so sídlom Advokátska kancelária Brázdil & Brázdilová, so sídlom 960 01 Zvolen, Trhová č. 1, proti odporcovi : Q. A., narodený XX.XX.XXXX, bytom XXX XX R., R. E. XX, zastúpený splnomocnenou Advokátskou kanceláriou Ulianko & Holčík, s.r.o., so sídlom 960 01 Zvolen, Námestie SNP 41, IČO : 36 856 517, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletému dieťaťu : N. A., narodená XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo D., o odvolaní navrhovateľky zo dňa 07.08.2013 proti rozsudku Okresného súdu Zvolen číslo konania 6C/147/2011-193 zo dňa 27.06.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd po tom, čo manželstvo navrhovateľky a odporcu rozsudkom č.k. 6C/14/2011-102 zo dňa 26.01.2012 rozviedol a upravil práva a povinnosti rodičov k maloletej N. A. na čas po rozvode manželstva, keď maloletú N. A., narodenú XX.XX.XXXX, zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky, rozhodol následne o vyživovacej povinnosti odporcu a určil odporcovi výživné na obdobie od 17.03.2012 do 14.11.2012 v sume 100 eur mesačne a od 15.11.2012 v sume 66 eur mesačne, ktoré je odporca povinný platiť k rukám matky vždy do 15. -teho dňa toho- ktorého mesiaca vopred. Súd v intenciách zrušujúceho rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14Co/145/2012-117 zo dňa 14.05.2012 skúmal majetkové a sociálne pomery oboch rodičov maloletého dieťaťa, predovšetkým však odporcu a v odôvodnení rozsudku konštatoval, že mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že od 01.01.2011 poberá odporca čiastočný invalidný dôchodok vo výške 191,80 eur mesačne. V čase, kedy bol práceneschopný, teda v rozhodnom období od 17.03.2012 do 14.11.2012, poberal odporca nemocenské vo výške 9,528 eur na deň za každý kalendárny mesiac, čo predstavovalo priemerne pri počte dní 30 mesačný príjem v sume 285,84 eur. Súčtom nemocenského a čiastočného invalidného dôchodku potom dosahoval odporca v období od 17.03.2012 do 14.11.2012 mesačný príjem v sume 477,64 eur. Od 15.11.2012 odporca poberá čiastočný invalidný dôchodok v sume 191,80 eur a dávku v nezamestnanosti vo výške 50% z denného vymeriavacieho základu 17,2682 eur, čo pri priemernom počte dní 30 v mesiaci predstavuje mesačnú výšku dávky 258,90 eur. Od 14.12.2012 do 13.06.2013 potom predstavuje mesačný príjem odporcu suma 450,70 eur. Príjem odporcu od 14.11.2012 do 14.12.2012 bol len priznaný čiastočný invalidný dôchodok v sume 191,80 eur. Na základe takto zistených príjmov odporcu potom súd určil výživné za jednotlivé obdobia, pričom zohľadnil aj výšky nevyhnutných mesačných výdavkov na strane odporcu. Vzhľadom k tomu, že súd určil výživné za jednotlivé obdobia, následne sa vysporiadal so sumou výživného, ktorú bol povinný odporca platiť od 17.03.2012 (odo dňa právoplatnosti rozvodového rozsudku a zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky) do 27.06.2013 (kedy súd rozhodol) a konštatoval, že za toto obdobie predstavovala suma výživného 1 219,58 eur, pričom podľa vyjadrenia matky maloletého dieťaťa uhradil ku dňu 27.06.2013 otec maloletého dieťaťa matke sumu 1291,42 eur, takže v čase rozhodovania súdu odporca zameškané

výživné nemal. Súd v závere rozsudku podotkol, že hoci vznikol odporcovi preplatok na výživnom v sume 71,84 eur, spotrebované výživné sa nevracia.

Proti rozsudku okresného súdu podala navrhovateľka v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Namietala, že z výroku rozsudku súdu nie je zrejmé, pre koho súd takto určil výživné a teda výrok rozsudku považuje za zmätočný. Okrem toho jej súd odňal svojim postupom možnosť konať pred súdom a porušil ustanovenie § 118 ods. 4 O.s.p., pretože ako účastníci konania nemali možnosť zhrnúť svoje návrhy. Táto možnosť im bola odopretá, pretože im súd túto možnosť neposkytol, vyslovene im ju odňal. Takýto nezákonný postup súdu je sám osebe dôvodom na zrušenie rozsudku a vrátenie veci na ďalšie konanie. Okrem toho súd podľa navrhovateľky nesprávne ustálil výšku výživného od 15.11.2012 v sume 66 eur mesačne. Nezhľadnil skutočnosť, že maloletá je vo veku, kedy sa jej výdavky nepochybne len zvyšujú. Od 01.09.2013 nastúpila do X. ročníka ZŠ a následne ju čakajú prijímacie pohovory na X. vo D., na ktoré sa už teraz pripravuje, zakupuje si potrebnú literatúru a chce navštevovať aj doučovanie z matematiky. Odporca od januára tohto roku neprispel na jej výživu ani cent, pričom preukázateľne odpredal osobné motorové vozidlo za sumu 2 400 eur a zakúpil si nové motorové vozidlo M. W. a rozdiel v kúpnej cene si ponechal. Opätovne navrhovateľka podrobne a položkovite uviedla výdavky spojené so starostlivosťou o maloletú dcéru a súvisiace s jej potrebami a záujmami, ako aj výdavky spojené s bývaním a iné mesačné výdavky domácnosti. V závere navrhovateľka podotkla, že súd v napadnutom rozsudku znížil výšku výživného skoro o dve tretiny oproti rozsudku zo dňa 05.08.2011 a nezohľadnil, že odporca ukončil pracovný pomer s predchádzajúcim zamestnávateľom na základe vzájomnej dohody. Navrhuje preto odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové pojednanie a rozhodnutie.

Odporca, ani kolízny opatrovník maloletého dieťaťa, sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadrili.

V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 221 ods. 2 O.s.p. na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu, ako aj procesný postup súdu predchádzajúci meritornému rozhodnutiu a konštatuje také závažné nedostatky v postupe súdu a v obsahových náležitostiach výrokovej časti rozsudku, ktoré majú za následok nutnosť zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa z procesných dôvodov, ako aj z dôvodu jeho neurčitosti a nevykonateľnosti.

V ustanovení § 221 ods. 1 O.s.p. sú citované vady, pre ktoré je nutné rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V zásade ide o vady, ktoré sú porušením základného práva účastníka konania na spravodlivý súdny proces, ktoré je zaručené Ústavou SR a ostatnými vnútroštátnymi i medzinárodnými právnymi normami. Z hľadiska relevancie odvolacích námietok a dôvodov odvolania je zásadnou skutočnosťou, majúcou vplyv na posúdenie správnosti odvolaním napadnutého rozsudku (a to bez ohľadu na ďalšie konkrétne námietky odvolateľky), predovšetkým namietané porušenie práva účastníkov konania na spravodlivý súdny proces - odňatie možnosti konať pred súdom a to nedôsledným postupom súdu, ktorý pred skončením pojednávania nevyzval účastníkov, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Podľa ustanovenia § 118 ods. 4 O.s.p., ak sa pojednanie neodročuje, pred jeho skončením súd vyzve účastníkov, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Na záver súd uznesením vyhlási dokazovanie za skončené.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa spravidla rozumie taký nesprávny alebo nezákonný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Z ustanovenia § 118 ods. 4 O.s.p. vyplýva jednak povinnosť súdu vyzvať účastníkov na zhrnutie ich návrhov a vyjadrenie sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci, jednak tomu zodpovedajúce procesné oprávnenie účastníka na záverečnú reč. V nej môžu účastníci konania zhrnúť svoje návrhy a procesné postoje, vyjadriť svoj názor na vykonané dokazovanie z hľadiska jeho úplnosti, zákonnosti a hodnotenia jednotlivých dôkazov a vyjadriť sa tak k skutkovej, ako aj k právnej stránke veci. Vyjadrenie k vykonanému dokazovaniu je jedným z podkladov, na základe ktorých súd pri rozhodovaní vo veci samej hodnotí dôkazy, pričom

môže mať zásadný vplyv na ďalší procesný postup súdu, ako aj na samotné konečné rozhodnutie súdu, napr. na prípadné zváženie ešte následného doplnenia dokazovania. Podstatný obsah tohto zhrnutia a vyjadrenia treba uviesť do zápisnice z pojednávania. Je už len vecou vôle a záujmu účastníka konania, či vytvorenú možnosť záverečného vyjadrenia sa a zhrnutia svojho postoja v konaní využije alebo nie (ide o právo, nie povinnosť účastníka konania), avšak súdu vyplýva z ustanovenia § 114 ods. 4 O.s.p. povinnosť účastníkom konania umožniť využiť toto procesné právo. Súdna prax pritom prijala ustálený názor, že záverečným zhrnutím a vyjadrením nie je len procesný úkon účastníka (prípadne jeho zástupcu), ktorý je takto označený aj formálne. Je ním i procesné vyjadrenie bez takéhoto výslovného a formálneho označenia, ako aj iný, na záver pojednávania urobený procesný úkon účastníka (jeho zástupcu), ktorý však po obsahovej stránke zodpovedá ustanoveniu § 118 ods. 4 O.s.p., a ktorým účastník alebo jeho zástupca zhrňuje svoje návrhy, vyjadruje sa k dokazovaniu a zaujíma stanovisko ku skutkovej i právnej stránke veci.

Odvolací súd, vzhľadom na namietaný nesprávny procesný postup súdu, sa oboznámil s obsahom spisu a konštatuje, že z obsahu zápisnice o pojednávaní uskutočnenom na súde prvého stupňa dňa 27.06.2013 (č.l. 191-192 spisu) nevyplýva, že by súd vytvoril účastníkom konania priestor na realizáciu tohto práva vyplývajúceho im zo znenia ustanovenia § 118 ods. 4 O.s.p. Z obsahu zápisnice zo dňa 27.06.2013 je zrejmé, že predmetného pojednávania sa osobne zúčastnili navrhovateľka, jej právna zástupkyňa, odporca i kolízny opatrovník maloletého dieťaťa. Po vyjadreniach účastníkov konania na priame otázky súdu, je v jej obsahu zaznamenané vyjadrenie právnej zástupkyne navrhovateľky, ktorá uviedla, že už na predošlom pojednávaní navrhla vykonať aj ďalšie dokazovanie, jednak predloženie kúpnej zmluvy na základe ktorej odporca predal osobné motorové vozidlo za 2 400 eur, na čo odporca uviedol, že túto zmluvu k dispozícii nemá, a jednak právna zástupkyňa navrhovateľky navrhovala predloženie správy o zárobku priateľky odporcu. Okrem týchto dvoch dôkazov právna zástupkyňa navrhovateľky nemala ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Na otázku sudcu odporca uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a poznamenal, že na doplnenie svojej výpovede chce uviesť, že stále je vedený na úrade práce ako nezamestnaný, stále zamestnanie nemá a nepodarilo sa mu nič nájsť. Na to uviedol kolízny opatrovník, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania. Následne už z obsahu zápisnice vyplýva, že súd poučil účastníkov podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a vyniesol uznesenie, ktorým ďalšie dokazovanie nenariadil a vyhlásil ho za skončené. Následne potom súd vyhlásil rozsudok vo veci samej.

Vzhľadom na obsah zápisnice tak odvolací súd konštatuje, že je dôvodná odvolacia námietka navrhovateľky spočívajúca v tvrdení, že účastníkom konania nebolo na pojednávaní dňa 27.06.2013 umožnené prezentovanie záverečnej reči, záverečné zhrnutie svojich návrhov a vyjadrenie sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci a to ešte pred vyhlásením dokazovania za skončené. Nedôsledným postupom súdu bola znemožnená účastníkom konania realizácia ich procesných práv, čím došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý súdny proces tým, že postupom súdu bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom. I vzhľadom na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. sp. zn. 1Cdo 158/2010, 5Cdo 118/2009, 1MCdo 4/2010) ide o tak závažné procesné pochybenie súdu, ktoré nie je možné z hľadiska zákonnosti konania, a napokon aj samotného rozhodnutia súdu, prehliadať.

Odvolací súd ako ďalší zásadný nedostatok rozsudku súdu konštatuje jeho neurčitosť a nevykonateľnosť, čo je zásadná vada súdneho rozhodnutia. Rozsudok okresného súdu v takom znení výroku, ako je uvedený v jeho písomnom vyhotovení, nenapĺňa zákonné požiadavky na obsahové náležitosti súdneho rozhodnutia. Súd svoje rozhodnutie vyhlasuje vo výroku svojho rozhodnutia, pričom podstatné je, že jedine výrok rozhodnutia súdu je právne záväzný a vykonateľný a preto práve na túto časť rozhodnutia je nutné klásť obzvlášť dôraz z hľadiska naplnenia požiadavky na jeho jasnosť, určitosť a zrozumiteľnosť. Súd v napadnutom rozsudku určil odporcovi výživné za špecifikované obdobia v určitých sumách, avšak v jeho obsahu absentuje určitosť subjektu, voči ktorému, resp. v prospech ktorého bola vyživovacia povinnosť odporcu určená (konkrétne maloleté dieťa), čo však z obsahu autoritatívneho výroku súdneho rozsudku nevyhnutne musí byť zrejmé. Je tak opodstatnená aj ďalšia odvolacia námietka navrhovateľky, že z výroku rozsudku nie je zrejmé pre koho takto súd určil výživné a výrok rozsudku je tak zmätočný a neurčitý.

Vzhľadom na konštatované závažné procesné pochybenie súdu, ktoré má za následok upretie práva účastníka konania na spravodlivý súdny proces, ako aj na zásadné obsahové nedostatky rozsudku, spočívajúce v neurčitosti výroku, nie je možné tieto vady postupu súdu z hľadiska zákonnosti konania,

a napokon aj samotného rozhodnutia súdu, prehliadať. S ohľadom na uvedené sa tak odvolací súd už nezaoberal preskúmaním vecnej správnosti rozsudku a rozsudok súdu prvého stupňa zrušil podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a vec vrátiť okresnému súdu v súlade s ustanovením § 221 ods. 2 O.s.p. na ďalšie konanie a nové rozhodnutie vo veci.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.